

LE MANS UNIVERSITY
FACULTY OF LAW, ECONOMICS AND MANAGEMENT

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
**ANTI-CRISIS MANAGEMENT:
STATE, REGION, ENTERPRISE**

November 22th, 2019

Proceedings of the Conference

**Le Mans, France
2019**

Organising Committee

Xavier Fairise	Dr. of Economy, Professor, Vice Dean for Economics and Management, Le Mans University, France.
Ahmed Tritah	Dr. of Management and Administration, Associate Professor of Management, Le Mans University, France.
Andrzej Pawlik	Dr. Hab., Professor, Head of the Institute for Entrepreneurship and Innovation, University named after Jan Kochanowski in Kielce, Poland.
Bogoyavlenska Yuliya	Ph.D, Assistant Professor in Economy, Department of Personnel Management and Labour Economics Zhytomyr State Technological University, Ukraine.
Galina Ulian	Professor, Dr. of Economics, Dean of Faculty of Economic Sciences, State University of Moldova.
Natia Gogolauri	Professor, Dr. of Economics, Head of Quality Assurance, New Higher Education Institute (NEWUNI), Georgia.
Martina Diesener	Professor, Dr. of Economics, Head of Faculty of Economics and Management Science, Universitat Leipzig, Germany.
Olga Chwiej	Associate Professor, Dr. of Economics, freelancer scientist, Poland
Shaposhnykov Kostiantyn	Professor, Dr. of Economics, Head of Black Sea Research Institute of Economy and Innovation, Ukraine.
Yuliana Dragalin	Ph.D, Dr. of Economics, As. Professor, Dean of Faculty of Economic Sciences, Free International University, Moldova.

III International Scientific Conference Anti-Crisis Management: State, Region, Enterprise, November 22th, 2019. Le Mans, France: Baltija Publishing. 172 pages.

Table of Contents

MODERN ECONOMIC THEORIES. THE THEORY OF CRISIS MANAGEMENT

Слагін В. П., Луговенко Н. В. ДЕРЖАВНІ БАНКИ В УКРАЇНІ: МЕТОДИ ТА СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ.....	1
Mostepaniuk A. V. EFFICIENCY OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN THE CONTEXT OF CURRENT GLOBAL CHALLENGES.....	4
Стойка В. С. РОЛЬ ГОСУДАРСТВА В АНТИКРИЗИСНОМ УПРАВЛЕНИИ БАНКОВСКИМ СЕКТОРОМ.....	7
Шедяков В. Е. АНТИКРИЗИСНЫЕ МЕРЫ В КОНТЕКСТЕ МЕЖПАРАДИГМАЛЬНОГО ПЕРЕХОДА.....	10

GLOBAL ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

Vlasenko L. V., Kravets K. O. EXPANDING THE «BAMBOO NETWORK»: DIASPORA, LANGUAGE, AND CULTURE AS COMPONENTS OF PRC'S EXTERNAL TRADE POLICY	14
Грушинська Н. М. ГЛОБАЛЬНЕ ПОТЕПЛІННЯ – ЗАГРОЗА СУСПІЛЬСТВУ МАЙБУТНЬОГО.....	17
Полякова Ю. В., Шайда О. Є. ВПЛИВ ВИТРАТ НА НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ І РОЗРОБКИ НА ПАТЕНТНУ АКТИВНІСТЬ У ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	20
Tukin N. V., Melnyk A. O. THE ROLE OF INFRASTRUCTURE IN THE TOURIST INDUSTRY	23

ECONOMICS AND MANAGEMENT OF THE NATIONAL ECONOMY, THE CRISIS OF NATIONAL MODELS OF ECONOMIC SYSTEMS

Бабенко К. Є. ВИЯВЛЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ	26
Zaluchyonova O. M. INTERACTION OF THE STATE AND BUSINESS.....	28
Кушнір С. О., Куразова Л. Ю. ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ БАНКІВСЬКОГО ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	32
Levkivskiy I. B., Borodina O. M. SPECIAL ASPECTS OF IMPLEMENTATION OF THE COUNTRY'S ECONOMIC DEVELOPMENT STRATEGY	36
Mykolaichuk M. M., Drozdova T. I. ISSUES OF NEGATIVE-CLASSIFIED ASSETS OF PUBLIC SECTOR BANKS OF UKRAINE	39

Москвічова О. С. ДЕРЖАВНЕ АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ.....	43
Степаненко А. В., Омельченко А. А. КОНЦЕПЦІЯ ПРОРИВУ УКРАЇНИ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ І ТЕХНОЛОГІЧНОМУ РОЗВИТКУ В УМОВАХ ЧЕТВЕРТОЇ ПРОМІСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ	46
Khryniuk O. S. ECONOMIC COMPONENT IN THE ECONOMIC SECURITY SYSTEM OF UKRAINE ..	50
Shkoda M. S. NATIONAL MEASURES TO ENCOURAGE INNOVATIVE ACTIVITIES IN DEVELOPED COUNTRIES	54
ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND BUSINESS CULTURE: AN ANTI-CRISIS ASPECT	
Trots I. V. IMPLEMENTATION OF CRISIS REENGINEERING IN ENTERPRISE: TYPICAL PROBLEMS AND DIRECTIONS OF SOLVING	58
ENTERPRISE ECONOMICS AND CORPORATE GOVERNANCE: PROBLEMS OF MANAGEMENT AND PRODUCTION MODERNIZATION	
Akzhanov Zh. K. FORMATION AND TYPES OF ENTERPRISE DEVELOPMENT STRATEGIES IN THE ANTI-CRISIS ASPECT	62
Budiakova O. Yu., Tsarenok D. O. ECONOMIC MOTIVATION SYSTEM KPI – A TOOL TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF THE ENTERPRISE	65
Bukhtiarova A. G., Bulbakh O. O. FEATURES FORMATION OF CORPORATE TAX POLICY	69
Галасюк С. С. СУЧАСНІ РЕАЛІЇ РОЗВИТКУ КАВОВОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	72
Григорская Н. М. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ КОМПОНЕНТЫ В ОСУЩЕСТВЛЕНИИ СИСТЕМНО-ПРОЦЕССНОГО УПРАВЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	75
Дячек В. В. ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ	79
Nanka O. V., Zaika S. O. MANAGEMENT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE UNIVERSITY	82
Kuskova S. V., Hridin O. V. THE ROLE OF AN ANTI-CRISIS MANAGER IN ENTERPRISE MANAGEMENT	86
Malinoshevska K. I. APPROACHES TO THE CHOICE OF THE COMPANY'S DEVELOPMENT STRATEGY	88

Ткачук Г. О. ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	91
Філіппов В. Ю. СИСТЕМНО-ІНТЕГРОВАНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМНИЦТВА В КООРДИНАТАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	94
Shenderivska L. P., Karpenko A. O. ANTIQUARIAN AND OUT-OF-PRINT BOOKS IN THE CONDITIONS OF THE INFORMATION ENVIRONMENT DIGITALIZATION.....	98
FORMATION OF HUMAN CAPITAL: ANTI-CRISIS APPROACH	
Рибак О. М., Жам О. Ю. ІНВЕСТИЦІЇ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ НА РІВНІ ДОМОГОСПОДАРСТВ У ЕКОНОМІЦІ МЕРЕЖ.....	102
PROBLEMS OF MANAGEMENT AND MARKETING IN THE NEW CONDITIONS OF MANAGEMENT	
Горова К. О. КЛАСИФІКАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ ЗА ЇХ ПРИВАБЛИВІСТЮ В ЯКОСТІ ВИРОБНИЧОГО АУТСОРСЕРА НА СВІТОВОМУ РИНКУ.....	106
Кадирус І. Г., Донських А. С. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	109
Коваленко В. В., Гончар К. О. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМ РИЗИКОМ БАНКУ.....	111
Максимов С. Б. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	115
Molokanova V. M., Petrenko V. A. SUSTAINABLE ORGANIZATION DEVELOPMENT IN THE SYSTEM OF SYNERGETIC KNOWLEDGE.....	117
Montrin I. I., Tanska L. V. MARKETING AUDIT OF THE TOURIST BUSINESS ENTERPRISE.....	121
Тубальцева Н. П., Тубальцева С. А. ВРАХУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	124
CROSS-BORDER COOPERATION AND REGIONAL ECONOMY: RISKS AND BENEFITS	
Добрин Л. О. КЕРІВНІ ПРИНЦИПИ ОЦІНЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРА НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ.....	127
Pletnev M. V. THREATS TO THE LUHANSK REGION FROM THE OCCUPIED TERRITORIES IN THE AFTERMATH OF THE WAR.....	130

Торпунська М. Я. LE RÔLE DE L'INDUSTRIE DU TOURISME DANS LE DEVELOPPEMENT DURABLE DE LA REGION DES CARPATES	133
--	-----

ENVIRONMENTAL ECONOMICS AND MODERN ENVIRONMENTAL ISSUES

Савчук О. О. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	136
---	-----

Cisko L. USING RENEWABLE ENERGY SOURCES AS A POTENTIAL FOR MAINTAINING A STABLE ECONOMY	139
--	-----

ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT: NATIONAL FEATURES AND WORLD TRENDS

Zolkina A. M., Kiyashko O. M. IMPARTITION COMPTABLE EN TANT QUE METHODE DE GESTION MODERNE EN UKRAINE	143
--	-----

Костюнік О. В., Матківська Т. Я. ЕКОЛОГІЧНИЙ ОБЛІК: СУТНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ ТА РОЗВИТОК	146
--	-----

Шушко О. О. ВІДМІННОСТІ МІЖ АУДИТОМ ТА СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ ЕКСПЕРТИЗОЮ	149
--	-----

FINANCE, INSURANCE AND STOCK EXCHANGE: MODERNIZATION OF THE CORPORATE PORTFOLIO

Соловей Н. В., Турова Л. Л. РИНОК АВІАЦІЙНОГО СТРАХУВАННЯ КАСКО ТА СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	152
--	-----

MODERN MATHEMATICAL METHODS, MODELS AND INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE ECONOMY

Гаврилко Т. О. БЕЗПЕКА ІНФОРМАЦІЇ У ФІНАНСОВИХ УСТАНОВАХ	154
--	-----

Гейдарова О. В., Паюк В. П. ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМПАНІЇ «МАІТЕК» У СФЕРІ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	157
---	-----

Lebedev S. S. EVALUATION OF CAPITALIZATION OF HUMAN CAPACITY WHICH WAS FORMED AS A RESULT OF TRAINING	159
--	-----

Симоненко Д. А., Захарченко П. В. МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ	163
--	-----

окремого виробника або його продукції. Дані методи оцінки є досить простими і дають можливість здійснити досить якісний аналіз конкурентних позицій підприємства.

Графічні методи оцінки конкурентоспроможності базуються на побудові так званої «Радіальної діаграми конкурентоспроможності», або «Багатокутника конкурентоспроможності». Перевагою застосування графічних методів при оцінці конкурентоспроможності підприємств є їх відносна простота та наочність, однак вони мають певні недоліки. Зокрема, графічні методи не дають можливості визначити загальне значення показника конкурентоспроможності підприємства, а також здійснити прогноз щодо рівня конкурентоспроможності підприємства в майбутньому.

Індексні методи припускають використання різноманітного різновиду індексів. Реалізація індексних методів зазвичай здійснюється в декілька етапів. При цьому, базою для порівняння можуть виступати галузеві показники, показники підприємства-лідера ринку чи ретроспективні показники оцінюваного підприємства [2].

Таким чином, існує велика кількість методів оцінки конкурентоспроможності підприємств. При цьому жоден з методів не можна вважати ідеальним, у кожного є свої недоліки, а тому на нашу думку необхідним є застосування комплексної оцінки конкурентоспроможності підприємства з урахуванням його особливостей господарювання.

Література:

1. Класифікація методів оцінки конкурентоспроможності підприємства. [Електронний ресурс]. URL: <http://ifreestore.net/5004/29>.
2. Левицька А.О. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства: вітчизняні та закордонні підходи до класифікації. [Електронний ресурс]. URL: http://essuir.sumdu.edu.ua/retrieve/82221/ALYONA_O_LEVYTSKAMethods_for_Assessing_Competitiveness_National_and_Foreign_Approaches_to_Classification.pdf.

Коваленко В. В., д.е.н., професор

Гончар К. О., аспірантка

*Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна*

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМ РИЗИКОМ БАНКУ

Належна увага до операційних ризиків банків, а також до процесу управління ними в Україні стала приділятися не так давно. Зростання

важливості управління операційними ризиками відбувалось у світлі діджиталізації економіки України, впровадження в діяльність банків результатів науково-технічного прогресу, а також після проблем, спричинених глобальною фінансовою кризою 2008-2009 рр. Наразі Національний банк України активно імплементує у вітчизняну нормативно-правову базу рекомендації Базельського комітету з банківського нагляду щодо управління та оцінки операційного ризику, а також капіталу під операційний ризик. Такі дії регулятора підтверджують актуальність та надзвичайну важливість дослідження даного виду ризику та підходів до управління ним на сучасній етапі розвитку банківської системи України.

Реалізація операційного ризику в банку може призвести до значних майнових та репутаційних втрат, що не співставне з витратами на превентивні заходи, які полягають у своєчасному виявленні, оцінці, аналізі, управлінні та контролі за операційним ризиком. В світовій практиці достатньо прикладів, коли реалізація операційного ризику була причиною ліквідації банку: наприклад, First NBC Bank, а також британський Barings Bank, який був одним з найстаріших світових банків і зазнав краху після несанкціонованих дій одного зі своїх співробітників.

Слід також звернути увагу на те, що операційний ризик пов'язаний з системами управління банку, які відповідають за фінансову стабільність в цілому (рис. 1).

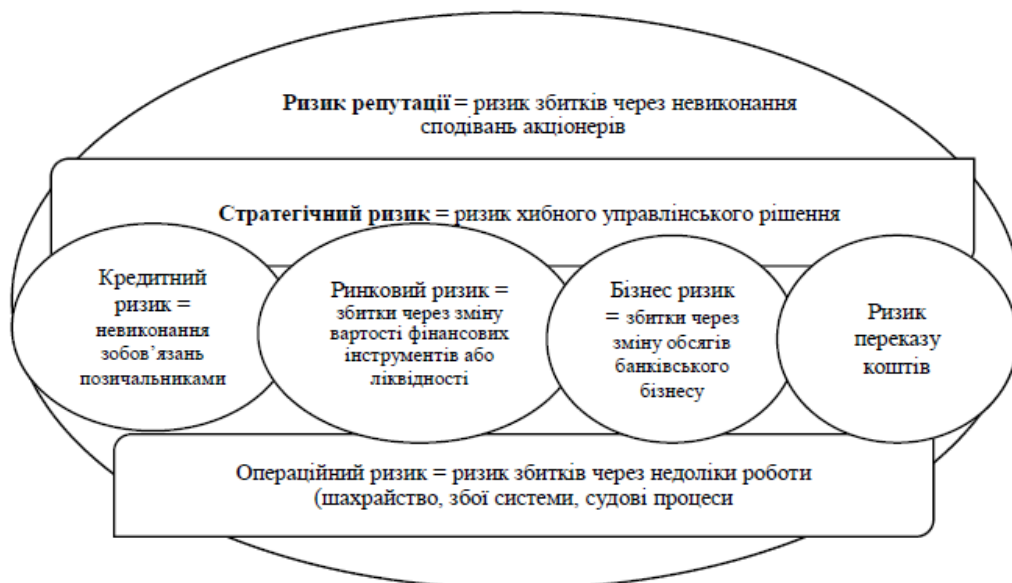

Рис. 1. Основні типи ризиків та їх часткове перетинання

Джерело: [1, с. 42-43]

Інтересам банку може бути завдана шкода шляхом настання подій операційного ризику. Подіями операційного ризику можуть бути як перевищення співробітником банку власних повноважень, несанкціонована діяльність, що не відповідає нормам чинного законодавства і внутрішнім положенням банку, так і виникнення збоїв через недоліки в банківських бізнес-процесах, продуктах, програмно-технічному забезпеченні [2]. Саме тому сучасним банківським установам необхідно приділяти пильну увагу саме процесу управління операційним ризиком.

Операційний ризик в банках України протягом довгого періоду часу був недооціненим видом ризику, і увага до управління ним почала приділятися з приходом зарубіжних банків. В європейських банках вже наприкінці 1980-х років почали роботу над вивченням та управлінням операційними ризиками. Насамперед, у липні 1989 р. Базельський комітет представив доповідь «Ризики в комп'ютерних і телекомунікаційних системах», де зазначалося зростання ризиків через стрімку комп'ютеризацію банківських процесів і операцій. В даній доповіді акцентується увага на системному характері такого роду ризиків, що по ланцюговій реакції може призвести навіть до дефолту всієї банківської системи [3]. Однак, сам термін «операційний ризик» в даній доповіді ще не згадується.

Підходи до ризик-менеджменту стосовно операційних ризиків були описані лише через десять років в іншому документі Базельського комітету «Управління ризиками електронних банківських операцій та електронними грошима» (березень 1998 р.), де провідною думкою є управління ризиками в сфері електронного банкінгу та електронних грошей [4]. А згодом був випущений документ «Управління операційним ризиком», де розглядалися підходи до визначення, вимірювання, моніторингу та контролю за операційним ризиком [5]. Проте найбільш значущим в сфері управління операційним ризиком став документ «Обґрунтовані практики управління та нагляду за операційними ризиками», опублікований у лютому 2003 р., де представлено набір принципів, що забезпечують основу ефективного управління та нагляду за операційним ризиком [6].

Чітке визначення операційному ризику надано Базельським комітетом в угоді про конвергенцію стандартів адекватності капіталу (Базель II) – операційний ризик визначається як «ризик виникнення збитків в результаті недоліків або помилок під час здійснення внутрішніх процесів, допущених з боку персоналу, функціонування інформаційних систем і технологій, а також унаслідок зовнішніх подій. Це визначення включає юридичний ризик, але виключає стратегічний та репутаційний ризик». Також зазначено, що банки можуть вимірювати операційний ризик за трьома підходами – на основі базового індикатора (BIA), стандарти зованого підходу (SA), а також на основі поглибленого підходу (AMA) [7].

Проте, як свідчить досвід, банки були не готові до світової фінансової кризи 2008–2009 рр., тому Базельський комітет у 2010–2011 рр. оприлюднив документ «Базель III», в якому зазначено шляхи підвищення стійкості банків через підвищення вимог до розміру капіталу під банківські ризики, а також ліквідності [8]. Що стосується операційного ризику, то методика, визначена у Базель III, дозволяє провести розрахунок капіталу під операційний ризик за єдиним стандартизованим підходом на основі публічної фінансової звітності.

Національний банк України завжди намагався своєчасно реагувати на зміни у світовому нормативно-правовому полі щодо операційного ризику. Наприклад, у ст. 12.4 Постанови Правління НБУ №361 «банкам також наполегливо рекомендується враховувати найкращий світовий досвід управління операційно-технологічним ризиком, який, зокрема, викладений у положенні Базельського комітету з банківського нагляду «Надійна практика управління та нагляду за операційним ризиком», «Принципи ризик-менеджменту електронного банкінгу» [9].

Однак, якщо управління фінансовими ризиками в банках було пріоритетом під час всієї історії банківської діяльності, то управління операційним ризиком набагато молодше. Наразі банки включають функцію управління операційним ризиком до своєї корпоративної стратегії та впроваджують політику «знизу-вгору», яка полягає у виявленні причин виникнення операційного ризику на рівні окремого співробітника, подальшому аналізі та оцінці розміру капіталу під операційний ризик. Такий підхід детально ілюструє причинно-наслідковий зв'язок між подіями операційного ризику та розміром збитків, понесеними банківською установою.

Таким чином, основним завданням в управлінні операційним ризиком має стати його щоденний моніторинг, прогнозування виникнення даного ризику та зменшення втрат у разі реалізації операційного ризику.

Література:

1. Система ризик-менеджменту в банках: теоретичні та методологічні аспекти: Монографія. / За ред. В. В. Коваленко. Одеса: ОНЕУ. – 2017. – 304 с.
2. Про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах [Електронний ресурс]: положення, затверджене Постановою Правління НБУ від 11.06.2018 №64 – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/document/download?docId=71600453>.
3. Risks in computer and telecommunication systems [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bis.org/publ/bcbsc136.htm>.
4. Risk Management for Electronic Banking and Electronic Money Activities [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bis.org/publ/bcbs35.htm>.
5. Operational Risk Management [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bis.org/publ/bcbs42.htm>.

6. Sound Practices for the Management and Supervision of Operational Risk [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bis.org/publ/bcbs96.htm>.

7. Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bis.org/publ/bcbs118.htm>.

8. Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bis.org/publ/bcbs189>.

9. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України [Електронний ресурс]: затверджені Постановою Правління НБУ від 02.08.2004 №361. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04>.

Максимов С. Б.

*Дунайський інститут Національного університету
«Одеська морська академія»
м. Ізмаїл, Одеська область, Україна*

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Функціонування підприємств в умовах нестабільності та мінливості сучасного ринкового середовища ставить перед ними певні виклики, вирішальним з яких є спроможність адаптуватись та розвиватись відповідно до змін. Саме ці здібності дозволяють підприємству досягти за допомогою використання різних управлінських методик і технологій стабільної фінансової стійкості. В сучасних умовах, саме розробка стратегії розвитку підприємства надає можливість здобуття довгострокових конкурентних переваг, які забезпечать його виживання, стає функціонування та розвиток.

Поняття «стратегія» увійшло до управлінських термінів в 50-і роки минулого сторіччя. Існують різні трактування цього терміну, але аналізуючи запропоновані різними авторами поняття, можна зробити висновок, що стратегія це інструмент управління розвитком підприємством, способи, план або програма дій по досягненню цілей підприємства [2].

Відмінність транспортної послуги полягає в тому, що їй неможливо надати інші характеристики, для того, щоб сформувати у споживачів бажання використовувати цю послугу частіше – транспортна послуга буде надаватись тільки при потребі в ній [1]. Відсутність визначення терміну «стратегія розвитку транспортного підприємства», недостатність комплексних наукових розробок, спрямованих на вивчення, аналіз та вирішення